

**Roczny program kontroli na 2020 rok
realizowany w ramach Porozumienia z 13 lutego 2020 roku
w sprawie kontroli podmiotów wprowadzających na rynek żywność lub
pasze oznakowane jako wolne od GMO realizowanych przez Inspekcję
Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcję
Weterynaryjną**

Wstęp

Opracowanie Rocznej program kontroli podmiotów wprowadzających na rynek żywność lub pasze oznakowane jako wolne od GMO zwanego dalej „Programem kontroli” wynika z Porozumienia z 13 lutego 2020 roku w sprawie zasad współpracy w zakresie sporządzania dokumentów dotyczących kontroli podmiotów wprowadzających na rynek żywność lub pasze oznakowane jako wolne od GMO zwanego dalej „Porozumieniem”, zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych zwanym dalej „Głównym Inspektorem JHARS” i Głównym Lekarzem Weterynarii.

Podział zadań inspekcji wynika z zakresu ich kompetencji określonych odpowiednio w przepisach ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* oraz ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku *o Inspekcji Weterynaryjnej*.

Zmiany Programu kontroli mogą być dokonywane w trakcie jego realizacji w formie aneksu, który przekazują sobie strony Porozumienia w formie pisemnej.

Program kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron Porozumienia.

Kontrole realizowane przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Produkty oznakowane jako wolne od GMO będą priorytetowo uwzględniane w kontrolach Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zwaną dalej „Inspekcją JHARS” zaplanowanych do realizacji w 2020 roku.

Tematy kontroli planowych na 2020 rok ustalono na podstawie przeprowadzonej w Głównym Inspektoracie JHARS analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa. Zgodnie z „Rocznym ramowym planem kontroli Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych na 2020 rok” kontrole będą dotyczyć następujących grup asortymentowych: pieczywo, przetwory warzywne, napoje bezalkoholowe, tłuszcze do smarowania, piwo, jaja, mięso i jego przetwory, wyroby ciastkarskie i cukiernicze, wino, wyroby garmażeryjne, oleje roślinne, zioła i przyprawy, soki i nektary owocowe, syropy owocowe, produkty przemysłu cukrowniczego, przetwory zbożowe, przetwory rybne, przetwory mleczne i wyroby mlekopodobne, miód, fermentowane napoje winiarskie, dania gotowe dla niemowląt i dzieci, słone przekąski, świeże owoce i warzywa oraz ziemniaki.

Oznakowanie wolne od GMO jest dobrowolne i przedsiębiorcy nie mają obowiązku zgłaszania zamiaru jego stosowania. Trudno jest zatem oszacować liczbę podmiotów oraz produktów, które zostaną skontrolowane w tym zakresie.

Szczegółowe wytyczne dotyczące przeprowadzania kontroli produktów oznakowanych jako wolne od GMO będą przekazywane do wojewódzkich inspektoratów JHARS w programach dotyczących kontroli jakości handlowej poszczególnych grup artykułów rolno-spożywczych.

Inspekcja JHARS obejmie również kontrolą importowane artykuły rolno-spożywcze których wykaz określony został w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 stycznia 2013 roku *w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej*, oznakowane jako wolne od GMO

Inspekcja JHARS będzie również na bieżąco reagować na zgłaszane sygnały w sprawie nieprawidłowości dotyczących produktów oznakowanych jako wolne od GMO (zgłaszane zarówno przez konsumentów, jak i inne instytucje), przeprowadzając w takich sytuacjach kontrole doraźne.

Działania kontrolne będą nakierowane zarówno na produkty, które mogą być znakowane jako wolne od GMO zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2019 roku *o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów*, jak i wyroby bezprawnie tak oznakowane.

Prowadzone kontrole będą obejmować prawidłowość znakowania wyrobów gotowych, posiadaną przez podmioty dokumentację, a także wykonywanie badań laboratoryjnych na obecność modyfikacji genetycznych. W Laboratoriach Specjalistycznych GIJHARS w Kielcach i w Lublinie trwają prace związane z wdrażaniem metod oznaczania obecności GMO w artykułach rolno-spożywczych. Dodatkowo Laboratorium Kontroli GMO Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie wyraziło gotowość do przeprowadzenia badań laboratoryjnych ok. 100 próbek artykułów rolno-spożywczych kontrolowanych na obecność GMO przez Inspekcję JHARS w ramach realizacji zadań kontrolnych.

Mając na uwadze, że od 1 lipca 2020 roku Inspekcja JHARS przejmie zadania Inspekcji Handlowej dotyczące nadzoru nad jakością handlową żywności i znakowania pasz dla zwierząt domowych, zaplanowane działania kontrolne zostaną poszerzone o kontrole na etapie handlu detalicznego.

Ponadto, uzyskane przez Inspekcję JHARS informacje o paszach, stosowanych w żywieniu zwierząt z których lub od których zostały pozyskane produkty pochodzenia zwierzęcego oznakowane jako wolne od GMO, będą przekazywane Inspekcji Weterynaryjnej do ewentualnego wykorzystania służbowego.

Kontrole realizowane przez Inspekcję Weterynaryjną

Z uwagi na fakt, iż system produkcji pasz nie wymaga odrębnej rejestracji działalności, Główny Lekarz Weterynarii wystąpił do podległych organów o ustalenie ilości podmiotów, które działają lub zamierzają podjąć taką działalność w najbliższym czasie. Z informacji zebranych od wszystkich wojewódzkich inspektoratów weterynarii wynika, że w chwili obecnej 154 podmioty są zainteresowane produkcją i wprowadzaniem na rynek pasz oznakowanych jako wolne od GMO. Należy jednak mieć świadomość, że dane te mają charakter szacunkowy i mogą ulec zmianie w trakcie roku.

Główny Lekarz Weterynarii zatwierdził „Plan Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2020”, w którym uwzględniono kontrole urzędowe wszystkich producentów mieszanek paszowych i premiksów oznakowanych jako wolne od GMO. Częstotliwość tych kontroli ustalana będzie przez powiatowych lekarzy weterynarii w oparciu o analizę zagrożeń i ryzyka, jednak zalecono, aby nie była niższa niż 1 raz do roku.

W „Planie Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2020” uwzględniono również konieczność przeprowadzania badań laboratoryjnych próbek pasz, oznakowanych jako wolnych od GMO, w kierunku wykrywania i oznaczania zawartości organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Zaplanowano do pobrania 48 próbek pasz w skali kraju (po 3 próbki w każdym województwie). Do badań zostały wyznaczone laboratoria dysponujące odpowiednio wykwalifikowaną kadrą, jak również aparaturą do wykonania niezbędnych analiz w ramach prowadzonego przez Inspekcję Weterynaryjną nadzoru.

Reasumując, Program kontroli zakłada przeprowadzenie 154 kontroli podmiotów oraz pobranie 48 próbek pasz do badań laboratoryjnych.

Roczny raport z kontroli

Roczny raport z kontroli podmiotów wprowadzających na rynek żywność lub pasze oznakowane jako wolne od GMO za 2020 rok opracowany zostanie przez Głównego Inspektora JHARS na podstawie informacji przekazanych zgodnie z § 3 Porozumienia i przekazany Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi do 30 kwietnia 2021 roku.

**Główny Inspektor
Jakości Handlowej Artykułów
Rolno – Spożywczych**

Andrzej Romaniuk